

Põhjarannik

Kohus ei võimaldanud mul tõtt rääkida

[ARVAMUS](#) 20.03.2018

HARRY RAUDVERE, ETTEVÕTJA

Harry Raudvere.
MATTI KÄMÄRÄ

Palun selle kirjatüki lugemisel jätta kõrvale isiklikud sümpaatiad või antipaatiad ning keskenduda faktidele ja seisukohtadele.

Usun, et paljud meist on läbi elanud mõne harukordse sündmuse ning kui sündmus ise on möödanik, hakkame vaikselt mõtlema, mida tundsiime, kuulsime või läbi elasime. Täpselt samasugune olukord tabas mind, kui Oleg ja Andres Sõnajalg palusid mind Tartu halduskohtu Jõhvi kohtumajja tunnistajaks.

Teema oli õiguslikust seisukohast vaadatuna lihtne. Nimelt andis riik vendadele loa rajada Aidu vanadele kaevandusaladele tuulepark. Hoonestusõiguse avaliku enampakkumise korraldas Lüganuse vald korrektset ja hoonestusõiguse omandas vendadele Sõnajalgadele kuuluv äriühing. Loomulikult väljastas kohalik omavalitsus seaduslikud ehitusload ja tuulepargi rajamist võidi alustada.

Poolteist aastat hiljem leidis kaitseministeerium, kes oli mitmel korral nimetatud tuulepargi rajamise heaks kiitnud, et tegemist on olukorraga, kus paigaldatavad generaatorid segavad riigikaitse objekti ehk siis Kellavere radari tööd, ja tegi Ida-Viru maavanemale ettepaneku algatada teenistuslik järelevalve. Loomulikult, kui juba kaitseministeerium käsib, siis leidis maavalitsus põhjusi, et vaidlustada ehituslubade seaduslikkus, ning palus kohtul tuulepargi rajamine seisma panna.

Kehtiv seadus sätestab, et kohaliku omavalitsuse haldusakti peale, mis on ehituslubade väljastamise aluseks, tohib vaide esitada ainult kolmekümne päeva jooksul haldusakti väljaandmise kuupäevast alates. Möödunud oli aga poolteist aastat.

Ida-Viru maavalitsuse endised ametnikud kinnitasid kohtus, et ei teadnud midagi ehitustegevusest Aidu tuulepargis ega ka sellest, et Lüganuse vald oli ehitusload väljastanud. Seda vaatamata sellele, et ajakirjandus oli korduvalt kajastanud ehitustegevuse algust. Samuti oli teema mitmel korral läbi käinud Ida-Viru maavalitsuse nõupidamistel. Ja nüüd äkki tabas kõiki asjasse puutuvaid endisi maavalitsuse ametnikke ühel hetkel Aidu tuulepargi asjus mälukaotus.

Andres Sõnajalg teadis, et olin käinud pärast seda, kui nad oli ehitusega algust teinud, Ida-Viru maavalitsuses rääkimas oma projektide asjaoludest, ja tundis huvi, kas ka Aidu tuulepargi tegevus tuli nendel kohtumistel jutuks. Loomulikult tuli. Ma käisin 12. veebruaril 2016. aastal Ida-Viru maavalitsuses koos oma hea äripartneri Hans Teiviga, keda saarlased teavad kui pikaajalist Saare maavanema kohusetäitjat.

Meil oli kohtumine Ida-Viru maasekretäri Eve Eastiga, kellega arutasime nii tuuleenergia arengut üleüldse kui ka Ida- Virumaaga seonduvaid probleeme. Ma väitsin, et kogu jutt tuulegeneraatorite kahjustavast mõjust Kellavere radarile on kunstlikult tekitatud müüt, sest vabariigi valitsus pani avalikule enampakkumisele Tootsi tuulepargi hoonestusõiguse ajal, mil kõikide teiste tuuleparkide arendustegevused samas piirkonnas oli kaitseministeerium keelanud.

Teadsin, et riik üritas sekkuda Lüganuse valla toimingutesse, millega nõudis hoonestusõiguse avaliku pakkumise tulemuste tühistamist. See teema erutas mind eriliselt, sest just Aidu tuulepargi vahetus läheduses oli kaitseministeerium keelanud Varja tuulepargi arenduse, kuigi eelnevas menetlusprotsessis olid nad kõik kooskõlastused andnud.

Ma rääkisin ja näitasin isiklikult maasekretärile Aidu tuuleparki puudutavaid dokumente. Isegi kui oletada, et enne ei teadnud ta sellest tuulepargist midagi, siis minu käest sai ta teada, et Aidu tuulepargi rajamiseks on väljastatud ehitusload ja ehitustegevus käib täie hooga.

Nüüd kohtu ukse taga oodates kohtasin ma uuesti Eve Easti, kes oli kutsutud riigipoolseks tunnistajaks ja loomulikult sai võimaluse kohtusaalis esineda. Kui ma meenutasin meie kohtumisel räägitut, siis minu hämminguks väitis ta, et ei mäleta meie kohtumist üldse.

Tol kohtumisel oli ta seisukohal, et vendade Sõnajalgade plaan rajada Ida-Virumaale tuulegeneraatorite labade tootmise tehas on utoopiline, sest Ida-Virumaal ei ole inimesi, kes sellega hakkama saaks. Ka vennad Sõnajalad on ülbed ja vastikud tegelased, kes maavalitsuses käies nõuavad oma õigust ja suhtlevad ametnikega ebaviisakalt. Olekski parem, kui neid siin Ida-Virumaal rohkem ei nähtaks.

Kui üritasin Eve Eastile meie kohtumist siiski meelde tuletada, nõudis ta, et jääksime sündsuse piiridesse ning ei läheks isiklikuks.

Selline suhtumine hakkas mu hinges idanema. Ärgem mingem isiklikuks! Aga see riigipoolne ülekohus ongi ju minule ning Andres ja Oleg Sõnajalale täiesti isiklik asi. Me ei saagi enam isiklikumaks minna, sest tegemist ongi meie isiklike asjadega. Me oleme investeerinud seaduslikesse ja legaalsetesse ettevõtmistesse oma isiklikku raha, oleme kulutanud meeletult aega ja tervist! Erinevalt ametnikust, kes läheb pärast tööpäeva rahuliku südamega koju ja saab palgapäeval oma pangaarvele meie käest maksudena kokkukogutud raha. Temale ei ole selles tõesti midagi isiklikku, aga meile on!

Istusin päev otsa kohtu istungisaali ukse taga ja lihtsalt ootasin. Ei kohtunik ega ka riik ei tahtnud teada tõde, vaatamata korduvatele vastaspoole nõudmistele mind tunnistajapinki kutsuda.

Kas mitte sellepärast ei saanud ma rääkida tõtt, et tõe ilmsikstulek võiks mõnele ametnikule muutuda isiklikuks draamaks?